

**Житомирський
державний
університет імені
Івана Франка**

**Тернопільський
національний
педагогічний
університет імені
Володимира
Гнатюка**

**Київський
столичний
університет імені
Бориса Грінченка**

Littera Scripta Manet:

**Нові тенденції у перекладознавстві,
філології та лінгводидактиці у контексті
глобалізаційних процесів**

**Матеріали 3-ї Всеукраїнської науково-практичної
конференції здобувачів та молодих учених**

Житомирський державний університет імені Івана Франка,
5 листопада 2025 року

Житомир 2025

УДК 81'255:81'42:001.891

Н-76

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради
Житомирського державного університету
імені Івана Франка від «28» листопада 2025 року,
протокол № 22*

Рецензенти:

Антонюк Н. М., кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент, доцент кафедри теорії і практики перекладу з англійської мови Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Могельницька Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, декан факультету педагогічних технологій та освіти впродовж життя Державного університету «Житомирська політехніка»;

Соловйова Л.Ф., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Littera Scripta Manet : зб. наук. пр. за матеріалами 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів та молодих учених "**Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів**" / за ред. Полховської М. В., Борисенко Н.Д., Мосієнко О. В., Лисецької Ю. В. Житомир : ЖДУ ім. Івана Франка, 2025. Вип. 11. 406 с.

Збірник містить матеріали доповідей учасників 3-ї Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, здобувачів та молодих учених «Нові тенденції у перекладознавстві, філології та лінгводидактиці у контексті глобалізаційних процесів», яка відбулася 5 листопада 2025 року в Житомирському державному університеті імені Івана Франка в межах відзначення Міжнародного дня науки. Теми доповідей охоплюють лінгвістичну, перекладознавчу та лінгводидактичну галузі.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За достовірність фактів, цитат,

власних імен, посилань на наукові та літературні джерела, інші відомості відповідають автори публікації.

Думка редакції може не збігатися з думкою авторів.

©Колектив авторів,2025

© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2025

46.Киричук А. Б. Лексичні та граматичні особливості перекладу Європейської конвенції з прав людини	134
47.Клачко Л. М. Метод проєктів як інструмент розвитку діалогічного мовлення учнів старших класів	137
48.Козир Т. Rendering Wizards' Realia in Subversive by Col-Leen Cowley	138
49.Кондратюк О. Стратегії та трансформації при перекладі okazіоналізмів	141
50.Космус С. В. Військовий переклад як засіб міжкультурної комунікації в умовах міжнародних операцій	144
51.Красноок Д. В. Комунікативні стратегії іспанськомовних соцмереж: прагматичний аспект	147
52.Кривошей В. В. Лінгвостилістичні особливості відтворення персонажного мовлення в англо-українському перекладі серіалу "FRIENDS"	150
53.Крушельницька К. З. Відтворення авторських неологізмів при перекладі фентезі трилогії «Хроніки Безночі»	153
54.Крушельницький Н. І. Інтеграція штучного інтелекту в художній переклад у контексті сучасного перекладознавства	155
55.Кулибаба В. О. Вплив перекладу на сприйняття серіалу «Картковий будинок» українським глядачем	157
56.Кунатовська Є. М. Цифрова платформа ELEXIS у контексті мовної освіти: можливості та перспективи	160
57.Купчинська Д. В. Лексико-стилістичні особливості перекладу гендерно маркованих елементів у рекламних текстах	163
58.Курушина К. В. Проблеми передавання імен персонажів у перекладі художніх текстів (на прикладі фентезі «Із крові й попелу» Дженніфер Л. Арментраут)	166
59.Лазарчук Я. О. Переклад американських художніх текстів першої половини ХХ століття українською мовою	169
60.Легка Л. В. Лінгвістичні особливості інтернет-медіа як нового формату масової комунікації	172
61.Лейковська Н. П. Rendering Dark Academia Style in Ukrainian: The Case of Alexis Henderson's 'An Academy for Liars'	174
62.Лисюченко З. В. Класифікація та роль обмежувальних часток у вираженні, фокусуванні та виділенні інформації	176
63.Лихотворик Є. В. Функціонування реалій у науково-фантастичному романі «Дюна» Френка Герберта: лінгвокраїнознавчий аспект	178
64. Ліхтанська А. О. Особливості українського перекладу політичних метафор у британській пресі на матеріалі промов Дональда Трампа	182
65.Ліщук Ю. В. Проблеми відтворення термінології у перекладі юридичних документів ЄС	185
66.Лозінська М. В. Teaching Writing to Young Learners With Special Needs in the Inclusive Classroom	188
67.Луцик Ю. О. Peculiarities of Intertextuality in the Women by Kristin Hanna and Ways of Its Rendering Into Ukrainian (	191

4. Шульга С. В. The role of metaphor in linguistic activity // *Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія : Філологія*. 2022. Т. 25, № 1. С. 112–120.

5. Greenslade R. Fear and loathing: how the UK press reacted to Donald Trump's speech [Електронний ресурс] // *The Guardian*. 2017. Режим доступу: <https://www.theguardian.com/media/greenslade/2017/jan/21/fear-and-loathing-how-the-uk-press-reacted-to-donald-trumps-speech> (дата звернення: 15.10.2025).

Ліщук Ю.В.
гр. мАУП-16
Тернопільський національний педагогічний університет імені
Володимира Гнатюка
Наук. керівник – к.ф.н, доцент Чумак Г.В.

ПРОБЛЕМИ ВІДТВОРЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ПЕРЕКЛАДІ ЮРИДИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ ЄС

У сучасних умовах європейської інтеграції зростає потреба в якісному перекладі нормативно-правових актів Європейського Союзу українською мовою. Особливе значення при цьому має відтворення юридичної термінології, адже саме вона забезпечує точність і однозначність правового змісту. Однак переклад юридичних текстів супроводжується низкою проблем, пов'язаних із термінологічними розбіжностями, відсутністю усталених відповідників та різницею між правовими системами. Актуальність дослідження зумовлена потребою гармонізації українського законодавства з правом Європейського Союзу в умовах євроінтеграційних процесів. Якісний переклад сприятиме належному розумінню та імплементації норм права. Тому дослідження питань, пов'язаних із відтворенням термінології у перекладі актів права ЄС, є актуальним та потребує системного аналізу.

Переклад юридичних актів Європейського Союзу має низку особливостей, що відрізняють його від інших видів галузевого перекладу. Передусім, він

вимагає максимальної точності, оскільки навіть незначне відхилення у відтворенні термінів може змінити юридичний зміст документа [1, с. 57].

Серед основних термінологічних проблем можна виокремити [2, с. 199-204]:

- відсутність усталених відповідників для деяких понять права ЄС в українській правовій системі;
- багатозначність юридичних термінів, що ускладнює вибір еквівалента;
- розбіжності між правовими системами, коли певне поняття має відмінний обсяг у праві ЄС та національному праві;
- труднощі з перекладом термінів-латинізмів та запозичень, які зберігають специфіку європейської правової традиції.

Наведемо декілька реальних прикладів із юридичних документів та наукових досліджень, що ілюструють термінологічні проблеми у перекладі актів ЄС.

У статті “*A Potential of Legal Terminology to be Translated: The Case of ‘Regulation’ Translated into Ukrainian*” дослідники вказують, що слово “*regulation*” часто перекладається українським словом «регламент», хоча це не є точним еквівалентом. У результаті використання цього варіанту значення «*регламент*» набуло нових колокацій та показало, що особливу увагу потрібно приділяти не лише словниковому відповіднику, а й контексту законодавства ЄС [3, с. 2431].

У документі “*Legal Approximation Guidelines*” між Україною та ЄС зазначається, що термін “*acquis communautaire*” офіційно замінено на англійське “*EU acquis*”, оскільки “*Community*” («Спільнота») як інституція більше не існує після Лісабонського договору. Однак у деяких перекладах і дослідженнях цей термін або його повна французька версія зберігається, що може вводити в оману або бути стилістично некоректним [4, с. 9].

Більш того, в дослідженні англійсько-українського перекладу текстів дрібних позовів зазначається, що термін “*acquis*” залишається без перекладу –

тобто просто “*acquis*”, навіть у перекладах українською, через відсутність усталеного аналогічного терміну та заради збереження юридичної точності. Отже, цим прикладом можна окреслити ще одну проблему: через використання оригінальних термінів без перекладу або з калькуванням, значення може лишитися незрозумілим або неоднозначним [5, с. 239].

Наведені приклади чітко демонструють деякі аспекти термінологічних труднощів у перекладі юридичних документів Європейського Союзу: недостатню адаптацію термінів до української правової традиції, що може призвести до неправильного розуміння правових норм; збереження оригінальних мовних форм (наприклад, “*acquis*”) або калькування, що може зменшувати зрозумілість сприйняття тексту як офіційного або юридично точного; часте використання іншого відповідника (як у випадку «*регламент*») змінює семантику та юридичну природу документа.

Отже, перекладачам слід опиратися на офіційні джерела ЄС, зокрема *IATE*, *Eur-Lex Glossary*, *EuroVoc*, а також національні термінологічні словники. Це допоможе забезпечити відповідність термінології та уникнути довільних або контекстуально неточних перекладів, а підбираючи еквівалент – врахувати не лише лексичне, а й юридичне значення в правовій системі ЄС.

Література

1. Дуднік Г. С., Оришич Д. Л. Проблеми перекладу юридичної лексики й термінології. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2019. Т. 5, № 43. С. 56–58.
2. Барінова Є. Є. Науковий термін в сучасній художній літературі. *Критика та семіотика*. 2011. № 15. С. 197–207.
3. Pavliuk N. A Potential of Legal Terminology to be Translated: The Case of “Regulation” Translated into Ukrainian. *International Journal for the Semiotics of Law – Revue internationale de Sémiotique juridique*. 2023. С. 2429–2454.

4. Manual on EU Legal Translation into Ukrainian. In 2 parts. Part B. *Ukrainian Language and Translation into Ukrainian*. Kyiv: Publishing and Polygraphic Center “Kyiv University”, 2024. 289 с.

5. Izarova I., Baklazhenko Y. Ukrainian-English Translation of Legal Terms: Case Study of Insignificant Cases and Small Claims. *Access to Justice in Eastern Europe*. 2021. Т. 4, № 1. С. 232–242. URL: <https://doi.org/10.33327/ajee-18-4.1-n000055> (дата звернення: 10.10.2025).

Лозінська М. В.

гр. мСОАМ-22

Тернопільський національний педагогічний університет імені

Володимира Гнатюка

Наук. керівник – канд. пед. наук, доцент Серняк О. М.

TEACHING WRITING TO YOUNG LEARNERS WITH SPECIAL NEEDS IN THE INCLUSIVE CLASSROOM

Modernization of educational activities in the context of European educational standards places new, higher demands on the education system in Ukraine. Particular attention is given to the issue of implementing inclusion within the national general education system.

Integrated education focuses on adapting children with developmental disorders to the general school environment. In contrast, **inclusive education** aims to create conditions that support **equal learning opportunities** for all students

The topic of developing foreign writing competence has been reflected in a row of scientific studies (J. C. Richards, R. Schmidt, L. Moats, J. Cenoz, J. Harmer). The process of teaching students with dyslexia has been reflected in the research studies of S. E. Shaywitz, G. Reid, M. N. Haslum and T. R. Miles.

The goal of the article is the theoretical analysis of developing foreign writing competence in inclusive classrooms for young learners with special needs in order to apply successful EFL strategies to the SEN learners while developing writing competence.